

Promemoria

Nya uppgifter för Utbetalningsmyndigheten och avveckling av Rådet för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen

Finansdepartementet
Budgetavdelningen
Fi2025/01473

Juni 2025

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås tre övergripande ändringar i förordningen (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen. Ändringarna innebär att Utbetalningsmyndigheten övertar Ekonomistyrningsverkets uppgifter enligt förordningen, att Rådet för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen avvecklas och att innehållet i den samlade analys som ska ske enligt förordningen anpassas till det nya målet för området korrekta utbetalningar från välfärdssystemen som har beslutats av riksdagen.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Innehållsförteckning

1	Förslag till förordning om ändring av förordningen (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen	3
2	Bakgrund.....	7
3	Utbetalningsmyndigheten tar över uppgifter från Ekonomistyrningsverket	8
4	Rådet för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen avvecklas.....	9
5	Den årliga samlade analysen ska anpassas till det nya målet för området korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.....	10
6	Ikraftträdande.....	11
7	Konsekvenser.....	11

1 Förslag till förordning om ändring av förordningen (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen¹

dels att 3 och 4 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 3 § ska utgå,

dels att 5, 7, 8–14 §§ och rubrikerna närmast före 8 och 10 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ekonomistyrningsverket ska vid utförandet av sina uppgifter enligt förordningen samverka med andra berörda myndigheter och aktörer, och samordna det arbete som utförs enligt förordningen.

Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Migrationsverket och Pensionsmyndigheten ska informera *Ekonomistyrningsverket* om åtgärder som myndigheterna utför och som har betydelse för *Ekonomistyrningsverkets* möjlighet att utföra sina uppgifter enligt denna förordning.

Föreslagen lydelse

5 §

Utbetalningsmyndigheten ska vid utförandet av sina uppgifter enligt förordningen samverka med andra berörda myndigheter och aktörer, och samordna det arbete som utförs enligt förordningen.

Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Migrationsverket och Pensionsmyndigheten ska informera *Utbetalningsmyndigheten* om åtgärder som myndigheterna utför och som har betydelse för *Utbetalningsmyndighetens* möjlighet att utföra sina uppgifter enligt denna förordning.

7 §²

Arbetet enligt 6 § ska genomföras under en fyraårsperiod. Studierna av omfattningen av felaktiga utbetalningar av enskilda ersättningar ska avse hela eller delar av det första året i fyraårsperioden, med start 2025. Arbetet ska genomföras på ett sådant sätt att resultaten går att jämföra mellan ersättningar och över tid.

Senast den 5 oktober vart fjärde år, med start 2026, ska myndigheterna rapportera sitt arbete enligt 6 § till *Ekonomistyrningsverket* och regeringen samt överlämna en sammanställning av underlaget för

Senast den 5 oktober vart fjärde år, med start 2026, ska myndigheterna rapportera sitt arbete enligt 6 § till *Utbetalningsmyndigheten* och regeringen samt överlämna en sammanställning av underlaget för

¹ Senaste lydelse av 3 § 2023:472.

² Senaste lydelse 2024:4.

rapporten till *Ekonomistyrningsverket*.

Myndigheterna ska vid samma tillfälle redovisa för *Ekonomistyrningsverket* och regeringen vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa korrekta utbetalningar samt resultatet av dessa.

Ekonomistyrningsverkets uppgifter

rapporten till *Utbetalningsmyndigheten*.

Myndigheterna ska vid samma tillfälle redovisa för *Utbetalningsmyndigheten* och regeringen vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa korrekta utbetalningar samt resultatet av dessa.

***Utbetalningsmyndighetens uppgifter*³**

8 §⁴

Ekonomistyrningsverket ska stödja Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Migrationsverket och Pensionsmyndigheten i deras arbete enligt denna förordning.

Ekonomistyrningsverket ska, i samråd med myndigheterna i första stycket, utveckla metoder samt definiera begrepp, termer och uttryck av betydelse för omfattningsstudierna enligt 6 §.

Utbetalningsmyndigheten ska stödja Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Migrationsverket och Pensionsmyndigheten i deras arbete enligt denna förordning.

Utbetalningsmyndigheten ska, i samråd med myndigheterna i första stycket, utveckla metoder samt definiera begrepp, termer och uttryck av betydelse för omfattningsstudierna enligt 6 §.

9 §⁵

Ekonomistyrningsverket ska

1. genomföra årliga attitydundersökningar av allmänhetens inställning till felaktiga utbetalningar,
2. identifiera och analysera sådana frågor som är systemövergripande och gemensamma för flera utbetalande myndigheter,
3. främja samverkan och erfarenhetsutbyte om hur digitalisering kan användas för att säkerställa korrekta utbetalningar, och
4. överväga om, och i så fall hur, resultatet av arbetet enligt 2 och 3 kan användas för att säkerställa korrekta utbetalningar även av kommunala ersättningar och andra statliga ersättningar än sådana som betalas ut från välfärdssystemen och som avser en enskild person.

Utbetalningsmyndigheten ska

Ekonomistyrningsverkets redovisningar till regeringen

***Utbetalningsmyndighetens redovisningar till regeringen*⁶**

10 §⁷

³ Senaste lydelse 2024:4.

⁴ Senaste lydelse 2024:4.

⁵ Senaste lydelse 2024:4.

⁶ Senaste lydelse 2024:4.

⁷ Senaste lydelse 2024:4.

Senast den 15 april varje år ska *Ekonomistyrningsverket* för regeringen redovisa en samlad analys av i vilken utsträckning *utbetalningarna från välfärds-systemen under föregående år har varit korrekta, andelen felaktiga utbetalningar har minskat och fel har motverkats*. Som en del av den samlade analysen ska myndigheten också redovisa resultatet av attitydundersökningarna enligt 9 § 1.

Senast den 15 april varje år ska *Utbetalningsmyndigheten* för regeringen redovisa en samlad analys av i vilken utsträckning *de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen och den brottslighet som riktar mot dessa system har minskat*. Som en del av den samlade analysen ska myndigheten också redovisa resultatet av attitydundersökningarna enligt 9 § 1.

11 §⁸

Senast den 15 september varje år ska *Ekonomistyrningsverket* för regeringen föreslå vilka åtgärder som bör vidtas i syfte att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.

Senast den 15 september varje år ska *Utbetalningsmyndigheten* för regeringen föreslå vilka åtgärder som bör vidtas i syfte att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.

12 §⁹

Senast den 1 oktober vart fjärde år, med start 2024, ska *Ekonomistyrningsverket*, efter samråd med de myndigheter som utför omfattningsstudier enligt 6 §, för regeringen föreslå vilka enskilda ersättningar som ska omfattas av studierna.

Senast den 1 oktober vart fjärde år, med start 2024, ska *Utbetalningsmyndigheten*, efter samråd med de myndigheter som utför omfattningsstudier enligt 6 §, för regeringen föreslå vilka enskilda ersättningar som ska omfattas av studierna.

13 §¹⁰

Senast den 1 mars vart fjärde år, med start 2027, ska *Ekonomistyrningsverket* i en fördjupad lägesbeskrivning för regeringen redovisa

Senast den 1 mars vart fjärde år, med start 2027, ska *Utbetalningsmyndigheten* i en fördjupad lägesbeskrivning för regeringen redovisa

- resultaten av genomförda omfattningsstudier,
- en bedömning av den totala omfattningen av felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen,
- en analys av orsakerna till felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen,
- vilka åtgärder som myndigheterna har vidtagit för att säkerställa korrekta utbetalningar och resultatet av dessa,
- hur digitalisering har använts för att säkerställa korrekta utbetalningar, och
- myndighetens överväganden enligt 9 § 4.

⁸ Senaste lydelse 2024:4.

⁹ Senaste lydelse 2024:4.

¹⁰ Senaste lydelse 2024:4.

14 §

Ekonomistyrningsverket får, efter att ha gett Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Migrationsverket och Pensionsmyndigheten möjlighet att yttra sig, meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av 7 §

Utbetalningsmyndigheten får, efter att ha gett Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Migrationsverket och Pensionsmyndigheten möjlighet att yttra sig, meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av 7 §.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2026.

2 Bakgrund

I december 2019 lämnade Delegationen för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen (KUT-delegationen) sitt betänkande Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2019:59).

KUT-delegationen föreslog bl.a. att ett råd för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen skulle inrättas samt att en modell som möjliggör för återkommande omfattningsstudier av felaktiga utbetalningar och dess orsaker skulle införas. Regeringen beslutade i juni 2021 förordningen (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen, i vilken det bl.a. anges att berörda myndigheter återkommande ska studera omfattningen av felaktiga utbetalningar och att det vid Ekonomistyrningsverket (ESV) ska finnas ett råd för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.

ESV har ett flertal uppgifter enligt förordningen, bl.a. att ansvara för rådets kanslifunktioner och att lämna en samlad analys av i vilken utsträckning de mål som riksdagen har beslutat om för området korrekta utbetalningar från välfärdssystemen har uppnåtts.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2021 tillfördes ESV medel för att inrätta en funktion med uppgift att analysera, följa upp och bidra till samordningen av myndigheternas arbete med att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (prop. 2020/21:1 utg.omr. 2, bet. 2020/21:FiU2, rskr. 2020/21:150). Funktionen fungerar även som kansli åt Rådet för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.

I januari 2024 inrättades Utbetalningsmyndigheten. Myndigheten har som övergripande uppgift att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Mot bakgrund av att Utbetalningsmyndigheten och ESV kan sägas ha uppgifter med liknande syften, dvs. att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen, gav regeringen i december 2024 Utbetalningsmyndigheten i uppdrag att förbereda för att inordna ESV:s uppgifter enligt förordningen om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen (Fi2024/02407).

Med anledning av förslag i budgetpropositionen för 2025 beslutade riksdagen om ett nytt mål för området korrekta utbetalningar från välfärdssystemen (prop. 2024/25:1 utg.omr. 2, bet. 2024/25:FiU2, rskr. 2024/25:120). Det nya målet innebär att de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen och den brottslighet som riktas mot dessa system ska minska.

3 Utbetalningsmyndigheten tar över uppgifter från Ekonomistyrningsverket

Promemorians förslag: Utbetalningsmyndigheten ska överta Ekonomistyrningsverkets uppgifter enligt förordningen (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.

Skälen för förslaget: ESV har ett flertal olika uppgifter enligt förordningen om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen. De huvudsakliga uppgifterna anges i 8–13 §§. ESV ska bl.a. stödja Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden (CSN), Försäkringskassan, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF), Migrationsverket och Pensionsmyndigheten i deras arbete med omfattningsstudier samt i samråd med myndigheterna utveckla metoder och definiera begrepp, termer och uttryck av betydelse för omfattningsstudierna.

ESV har även i uppgift att genomföra årliga attitydundersökningar av allmänhetens inställning till felaktiga utbetalningar. Myndigheten ansvarar också för att redovisa resultatet av de genomförda omfattningsstudierna tillsammans med bl.a. en bedömning av omfattningen av felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och en analys av orsakerna till dessa.

ESV ska därutöver redovisa ett flertal olika förslag, analyser och lägesbeskrivningar till regeringen. Det handlar bl.a. om att varje år redovisa en samlad analys av måluppfyllelsen för området korrekta utbetalningar från välfärdssystemen och om att föreslå åtgärder som bör vidtas för att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen och vilka ersättningar som ska omfattas av omfattningsstudierna.

Av 1 § förordningen (2023:461) med instruktion för Utbetalningsmyndigheten framgår att myndighetens uppdrag är att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Utbetalningsmyndigheten ska även bidra till kunskapsutvecklingen i den statliga förvaltningen och vid arbetslöshetskassorna genom att samla, analysera och förmedla kunskap och erfarenheter från sitt arbete med att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (3 § samma förordning).

Regeringen har gett Utbetalningsmyndigheten i uppdrag att förbereda och genomföra ett inordnande av ESV:s uppgifter enligt förordningen om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen. Som skäl för beslutet anfördes bl.a. att kunskap och kompetens bör samlas hos den myndighet vars kärnuppdrag är att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen för att effektivisera och ytterligare stärka arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Förordningen om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen bör mot denna bakgrund ändras på så sätt att Utbetalningsmyndigheten övertar ESV:s uppgifter. Det innebär även att det bemyndigande som i nuläget ger ESV rätt att meddela vissa verkställighetsföreskrifter när det gäller genomförandet av myndigheternas omfattningsstudier i stället bör ges till Utbetalningsmyndigheten.

4 Rådet för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen avvecklas

Promemorians förslag: Rådet för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen ska avvecklas.

Skälen för förslaget: I Rådet för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen ingår myndighetscheferna för Arbetsförmedlingen, CSN, Ekobrottsmyndigheten, ESV, Försäkringskassan, IAF, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket och Utbetalningsmyndigheten, eller någon annan som chefen för respektive myndighet utser. Varje ledamot utser en ersättare för sig. Rådets ordförande utses av regeringen. Rådets uppgift är enligt 4 § förordningen om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen att främja samverkan mellan de myndigheter som representeras i rådet, att vara ett forum för informations- och erfarenhetsutbyte samt att diskutera åtgärder mot felaktiga utbetalningar.

Dessa uppgifter bedöms i stor utsträckning överensstämma med Utbetalningsmyndighetens uppgifter. Enligt 3 § förordningen med instruktion för Utbetalningsmyndigheten ska myndigheten bidra till kunskapsutvecklingen i den statliga förvaltningen och vid arbetslöshetskassorna genom att samla, analysera och förmedla kunskap och erfarenheter från sitt arbete med att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Myndigheten ska enligt 4 § samma förordning också samverka med Arbetsförmedlingen, CSN, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket i syfte att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Som framgår av avsnitt 3 föreslås Utbetalningsmyndigheten därutöver ta över ESV:s uppgifter enligt förordningen om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen, vilket bl.a. innebär att Utbetalningsmyndigheten ska samverka med andra berörda myndigheter och aktörer, och samordna det arbete som utförs enligt förordningen. Därtill deltar Utbetalningsmyndigheten och de övriga myndigheterna som representeras i Rådet för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen, förutom IAF, i nätverket MUR (motståndskraft hos utbetalande och rättsvårdande myndigheter mot missbruk och brott i välfärdssystemen). Nätverket MUR startade 2019 på Försäkringskassans initiativ och kompletterar annat myndighetsgemensamt arbete som regeringen har beslutat om. Inom MUR samverkar 26 myndigheter i syfte att specifikt motverka bidragsbrott och missbruk av välfärdssystemen. Vidare arbetar sedan 2009 flera myndigheter på uppdrag av regeringen mot organiserad brottslighet, genom underrättelser och operativa insatser mot kriminella individer, nätverk och fenomen. För närvarande ingår 14 myndigheter i det myndighetsgemensamma arbetet, däribland Utbetalningsmyndigheten. Det finns även 12 nätverksmyndigheter som deltar när deras verksamhet och befogenheter är relevanta för det myndighetsgemensamma arbetet och i gemensamma insatser. Myndigheterna som representeras i Rådet för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen ingår i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet eller är nätverks-

myndighet. Därutöver arbetar nio myndigheter sedan 2022 tillsammans mot arbetslivskriminalitet, bl.a. Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Mot denna bakgrund bedöms de myndigheter som representeras i Rådet för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen även utanför rådet ha goda möjligheter att samverka i syfte i att minska de felaktiga utbetalningarna. Det behov som rådet var tänkt att tillgodose täcks med andra ord av annan samverkan. Det är därför inte längre motiverat att ha kvar Rådet för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen, och bestämmelserna om rådet bör därmed upphävas.

Rådets ledamöter har enligt 4 § andra stycket förordningen om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen rätt att bifoga kommentarer till de lägesbeskrivningar och förslag som ESV redovisar. Genom upphävandet av denna bestämmelse upphör möjligheten för de myndighetschefer som ingår i rådet att på detta sätt föra fram synpunkter till regeringen på de förslag och lägesbeskrivningar som redovisas till regeringen.

5 Den årliga samlade analysen ska anpassas till det nya målet för området korrekta utbetalningar från välfärdssystemen

Promemorians förslag: Utbetalningsmyndigheten ska senast den 15 april varje år för regeringen redovisa en samlad analys av i vilken utsträckning de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen och den brottslighet som riktas mot dessa system har minskat.

Skälen för förslaget: ESV har i uppgift att senast den 15 april varje år för regeringen redovisa en samlad analys av i vilken utsträckning utbetalningarna från välfärdssystemen under föregående år har varit korrekta, andelen felaktiga utbetalningar har minskat och fel har motverkats. Analysen avser det tidigare riksdagsbundna målet för området korrekta utbetalningar från välfärdssystemen och har utgjort underlag för regeringens bedömning av måluppfyllelsen för området i budgetpropositionen. Eftersom det riksdagsbundna målet för området har ändrats till att de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen och den brottslighet som riktas mot dessa system ska minska bör den samlade analysen svara mot det nya målet (prop. 2024/25:1, utg.omr. 2, bet. 2024/25:FiU2, rskr. 2024/25:120). Analysen bör även fortsättningsvis baseras på underlag som huvudsakligen redovisas i berörda välfärdsmyndigheters årsredovisningar till följd av bl.a. återrapporteringskrav i myndigheternas regleringsbrev.

6 Ikraftträdande

Promemorians förslag: Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Skälen för förslaget: Ändringarna i förordningen bör träda i kraft den 1 januari 2026 eftersom Utbetalningsmyndigheten enligt regeringens uppdrag ska ha inordnat ESV:s uppgifter vid denna tidpunkt.

7 Konsekvenser

Promemorians bedömning: Förslagen bedöms innebära en effektivisering av arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar. Förslagen kan innebära vissa minskade kostnader för staten till följd av denna effektivisering.

Skälen för bedömningen: Flytten av uppgifter från ESV till Utbetalningsmyndigheten innebär att medel för kansliet vid ESV kommer att behöva flyttas till Utbetalningsmyndigheten. Förändringar av detta slag kan utgöra en verksamhetsövergång enligt 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd. Myndigheterna har att beakta dessa regler, och det är den mottagande myndigheten som ansvarar för bedömningen av om det är en verksamhetsövergång eller inte. Utbetalningsmyndigheten ska enligt uppdraget att inordna ESV:s uppgifter samråda med Arbetsgivarverket i arbetsrättsliga frågor.

När det gäller avvecklingen av Rådet för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen bedöms de uppgifter som rådet har haft att, i huvudsak, omhändertas genom den etablerade samverkan som finns mellan berörda myndigheter och som kommer att finnas när uppgifterna vid ESV inordnas i Utbetalningsmyndigheten. Av förslaget till 5 § förordningen om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen följer att Utbetalningsmyndigheten kommer att ha i uppgift att samverka med andra berörda myndigheter och aktörer, samt samordna det arbete som utförs enligt förordningen.

Möjligheten för de myndighetschefer som ingår i rådet att föra fram synpunkter på förslag och lägesbeskrivningar upphör till följd av att rådet avvecklas. Eftersom det kommer att finnas flera samverkansformer mellan Utbetalningsmyndigheten och de övriga myndigheter som ingår i rådet kommer myndigheterna att ha möjlighet att till Utbetalningsmyndigheten föra fram synpunkter kopplade till de förslag, lägesrapporter och analyser som Utbetalningsmyndigheten lämnar till regeringen. Regeringen har vidare möjlighet att inhämta de synpunkter som bedöms vara nödvändiga för att t.ex. kunna ta ställning till de förslag som lämnas. Avvecklingen av rådet förväntas därför sammantaget inte få någon större påverkan på myndigheternas och regeringens arbete mot felaktiga utbetalningar.

Ändringen av den årliga samlade analysen bedöms inte få några större konsekvenser för den myndighet som ska utföra analysen. Underlag för

analysen fås för närvarande bl.a. genom det återrapporteringskrav som finns i de berörda myndigheternas regleringsbrev om att de ska redovisa måluppfyllelsen för området korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.

Sammantaget bedöms de förändringar som beskrivs i denna promemoria medföra en effektivisering av arbetet mot felaktiga utbetalningar och för de myndigheter som deltar i rådet samt vissa minskade kostnader för staten till följd av denna effektivisering.